

Tantárgyleírás:

Az ismeretkör: Általános és alkalmazott nyelvészet

Kredittartománya: 11 kr

Tantárgyai: 1 Általános és alkalmazott nyelvészet

2. Magyar nyelv 3.

3. Szociolingvisztika

Tantárgy neve: Általános és alkalmazott nyelvészet Neptun-kódja: VMTANB5001;	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elmélet	
A tanóra típusa: ea. + gyak. és óraszám: 3 ea. az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none">• a szorgalmi időszak heteire lebontott részletes tematika az elméleti ismeretekkel• power pointos bemutató alkalmazása	
A számonkérés módja: vizsga Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: <ul style="list-style-type: none">• egy, a témakörökhöz kapcsolódó szakcikk vázlatának leadása Feladatok: <ul style="list-style-type: none">• az elméleti feladatokhoz kapcsolódó gyakorlatok végzése	
A tantárgy tantervi helye: 4.	
Előtanulmányi feltételek: Nincs.	
Tantárgyleírás: A nyelvészet helye a tudományok között. Az általános és alkalmazott nyelvészet területei. A nyelv funkciói. Nyelv és gondolkodás összefüggései. Nyelv és kultúra összefüggése. Két- és többnyelvűség. A magyar mint idegen nyelv. Kontrasztív nyelvészet. Az anyanyelvi nevelés. A pedagógus anyanyelvhasználata. A gyermeknyelv. Nyelvi illem, etikett, protokoll. Áttekintünk néhány oktatást segítő szoftvert, támogató oldalt, applikációt, oktatóprogramot, amelyek jól alkalmazhatóak az érintett célcsoportok kapcsán. Megismerkedünk jó gyakorlatokkal is.	
Kötelező és ajánlott irodalom:	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">1. Alkalmazott nyelvészet a magyar nyelv és irodalom tanításában. Szerk.: (Galgóczi László) Szeged, 1998. ISBN 963 9167 05 32. A nyelv enciklopédiája. Osiris. Budapest, 2003. ISBN 96337921183. Balázs Géza: Nyelvünkben a világ. Ister Kiadó, Budapest, 2002. ISBN 9639243434	
Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none">1. Benczik Vilmos: Nyelv, írás, irodalom kommunikációelméleti megközelítésben. Trezor Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 963 9088 57 92. Gósy Mária: Pszicholingvisztika. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2005. ISBN 97896338977373. Hevesi Mihály: A nyelvtanulás művészetéről. Budapest, 2004. ISBN 96343091864. Navracsics Judit: A kétnyelvű gyermek. Pannon Egyetem, 2008. ISBN 9789639495418	
Előírt szakmai kompetenciák, kompetencia-elemek, amelyek kialakításához a tantárgy	

jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6–12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő nyelvi és társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben az anyanyelvi nevelés területén alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- Biztos nyelvtani, nyelvhasználati szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyam tanításához.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.

b) képességei

- Az anyanyelvi nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6–12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális, szociolingvisztikai környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a nyelvészeti szakirodalmi könyvtári és elektronikus forrásainak körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.

d) autonómiája és felelőssége

- Hatáskörében felelősséget vállal a rá bízott 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, anyanyelvi kulcskompetenciájuk hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a nyelvi és kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.

- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.
- Önállóan tervezi és alakítja digitális műveltségét.

Tantárgy felelőse Dr. Gasparics Gyula főiskolai tanár PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Gasparicsné dr. Kovács Erzsébet főiskolai tanár PhD